

BIJLAGE

Bijlage nr. 2

BELEIDSNOTA 2009-2014 WELZIJN, GEZONDHEID EN GEZIN

VLAAMSE
GEMEENS
CHAPSCO
MMISSIE

VLAAMSE
GEMEENS
CHAPSCO
MMISSIE

BELEIDSNOTA

2009-2014

Welzijn, Gezondheid en Gezin

**Ingediend door mevrouw Brigitte Grouwels
Collegelid bevoegd voor Welzijn, Gezondheid en Gezin**

**VLAAMSE
GEMEENS
CHAPSCO
MMISSIE**

Inhoudstafel

Inhoudstafel	3
Lijst met afkortingen	4
Welzijns-, Gezondheids- en Gezinsbeleid	5
1. Inleiding	5
2. Omgevingsanalyse	6
3. Doelstellingen voor Welzijn, Gezondheid en Gezin	9
3.1 De VGC blijft een aanvullend, innoverend en stimulerend beleid ontwikkelen en wil zo een antwoord bieden op specifieke stedelijke uitdagingen.	9
3.2 Terwijl de regierol bij de overheid zit, wordt de rol van organiserend bestuur in de eerste plaats opgenomen door het vrij initiatief (non profit) en enkel waar nodig door de VGC. De VGC bouwt haar beleid verder uit in nauw overleg met het werkveld.	15
3.3 Eén van de taken van de VGC bestaat erin om dwarsverbindingen te creëren met andere overheden (Vlaamse Gemeenschap, gemeenten, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, de provincie Vlaams-Brabant, ...). Maar ook de synergie tussen verschillende beleidsdomeinen is erg belangrijk.	19
3.4 Centraal in het welzijns-, gezondheids en gezinsbeleid van de VGC staat de idee van toegankelijkheid, letterlijk en figuurlijk	22
3.5 We maken de Nederlandstalige welzijns-, gezondheids- en gezinsvoorzieningen zichtbaar en steunen initiatiefnemers, beroepskrachten én vrijwilligers	25
4. bijlagen	28

Lijst met afkortingen

BJB	Bijzondere Jeugdbijstand
BOD	Brussels Ondersteuning Dienstencentra
BOT	Brussels Overleg Thuiszorg
BROG	Brusselse Regionale Overleg Gehandicaptenzorg
BWR	Brusselse Welzijns- en gezondheidsRaad
CAW	Centrum Algemeen Welzijnswerk
CGG	Centrum Geestelijke Gezondheidszorg
COCOF	Commission communautaire française / Franse Gemeenschapscommissie
CRZ	Centrale Registratie van Zorgvragen
IBO	Initiatief Buitenschoolse Opvang
IJH	Integrale Jeugdhulp
INLOOP-team	Integraal laagdrempelig opvoedingsondersteuningspunt
JIP	Jongereninformatiepunt
Logo Brussel	Locoregionaal gezondheidsoverleg en -organisatie Brussel
OCMW	Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
VIPA	Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden
VGC	Vlaamse Gemeenschapscommissie
WGC	Wijkgezondheidscentrum
WMKJ	Werkingen Maatschappelijk Kwetsbare Jongeren

Welzijns-, Gezondheids- en Gezinsbeleid

1. Inleiding

Leven in een stad als Brussel is leven in een unieke omgeving. De specifieke situatie biedt grote kansen, maar stelt ook bijzondere uitdagingen. Eén van de uitdagingen is ongetwijfeld de verdere uitbouw van een voldoende gebiedsdekkend en zichtbaar aanbod van Nederlandstalige welzijns-, gezondheids- en gezins- voorzieningen in Brussel. Deze Nederlandstalige dienstverlening richt zich tot personen en gezinnen die thuis (ook) Nederlands spreken en/of hier bewust voor kiezen. Dit is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de Vlaamse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

De VGC zet in de eerste plaats in op haar lokale regierol, op aanvullend en innoverend beleid en op nauw overleg met het brede werkveld. Daarbij worden bruggen gebouwd tussen de beleidsdomeinen en naar de andere bevoegde overheden. Een belangrijk horizontaal thema binnen het welzijns-, gezondheids- en gezinsbeleid is (sociale) toegankelijkheid. In ons beleidsdomein zullen we de volgende jaren prioritair werk maken van kinderopvang, laagdrempelige gezondheidszorg, het aanbod voor personen met een handicap en lokale dienstencentra:

- De (demografische) vergroening van Brussel zal de huidige grote vraag naar **voorschoolse en buitenschoolse kinderopvang** nog sterk doen toenemen. De inhaalbeweging van de voorbije jaren zal een vervolg moeten krijgen. Bovendien blijven ook de pedagogische kwaliteit, sociale functie en een gecoördineerd opnamebeleid belangrijke aandachtspunten. Tenslotte zullen we ouders blijven ondersteuning bieden bij de opvoeding van hun kinderen en de (integrale) jeugdhulp waar mogelijk versterken
- We blijven ook inzetten op een laagdrempelig **Nederlandstalig gezondheidszorgaanbod**. Voor het (nieuwe) Huis voor Gezondheid is daarbij een cruciale taak weggelegd. Zo zal het moeten bijdragen tot een overzichtelijker en beter gecoördineerd aanbod op maat van de verschillende zorgvragers, zal het een signaalfunctie opnemen naar de overheid én moet het de samenwerking, de netwerkvorming en de communicatie tussen de zorgverleners bewaken en versterken.
- Het Nederlandstalig aanbod voor **personen met een handicap** blijft, ondanks alle inspanningen van de voorbije jaren, onvoldoende. De tekorten werden gedetailleerd in kaart gebracht. Mee vanuit dit referentiekader zal de VGC, in samenwerking en overleg met de Vlaamse Gemeenschap en het werkveld, werk maken van de verder uitbreiding van het aantal erkende plaatsen.
- Op het vlak van **lokale dienstencentra** zullen twee sporen gevolgd worden. Enerzijds zal de VGC, in nauwe samspraak met de betrokken actoren, de nodige stappen zetten om het bestaande aanbod vooral naar senioren in Brussel te vrijwaren en te versterken. Anderzijds blijft het de ambitie om het aantal lokale dienstencentra de komende jaren verder uit te breiden, gespreid over het hele grondgebied.

Ook op vlak van etnisch-culturele minderheden en inburgering wil de VGC zowel tussen als in alle beleidsdomeinen een voortrekkersrol spelen. Voor het welzijns-, gezondheids- en gezinsbeleid worden hiervoor aanzetten gegeven in voorliggende beleidsnota.

Brigitte Grouwels,

Collegelid bevoegd voor Welzijn, Gezondheid en Gezin

In deze beleidsnota maakt u kennis met de strategische keuzes die het VGC-college zich binnen de tijdslijmieten van de legislatuur 2009-2014 voorneemt inzake initiatieven rond de Brusselse Nederlandstalige welzijns-, gezondheids- en gezinssector. Uiteraard kan en zal er bijgestuurd worden wanneer zich nieuwe opportuniteiten of uitdagingen voordoen.

2. Omgevingsanalyse

De Brusselaars kunnen momenteel beroep doen op een divers voorzieningenaanbod inzake Welzijn, Gezondheid en Gezin, dat groeiend maar ontoereikend is. Er blijven sociale ongelijkheden bestaan inzake gezondheid en de toegankelijkheid van de welzijns-, gezondheids-, en gezinsvoorzieningen wordt, ondanks de reeds geleverde inspanningen, nog steeds onvoldoende gegarandeerd voor alle inwoners.

Veel Brusselaars worden geconfronteerd met een combinatie van achterstellingsfactoren. Een vijfde van de totale Brusselse bevolking leeft in financieel moeilijke omstandigheden. Meer dan een kwart van hen woont in een huishouden waarin helemaal geen bezoldigde arbeid wordt verricht. Het gemiddeld inkomen per inwoner situeert zich in Brussel voortdurend onder het landelijk gemiddelde. De laagste inkomens zijn hier sterker vertegenwoordigd dan in België.

In het kader van de **algemene sociale dienstverlening** zijn er in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest 19 OCMW's en administratieve diensten Sociale Zaken. Daarnaast organiseren twee Centra voor Algemeen Welzijnswerk een uitgebreide Nederlandstalige dienstverlening. Er is één Nederlandstalig instituut voor samenlevingsopbouw. Specifiek inzake thuislozenzorg bestaan er in Brussel slechts enkele Nederlandstalige voorzieningen, voornamelijk inzake begeleid wonen.

In Brussel zijn er ongeveer 80 Nederlandstalige diensten (van kraamhulp tot opvang voor ouderen) om thuiszorg te verlenen en zo'n 77 Nederlandstalige thuisverpleegkundigen actief. Zij zijn verenigd in het Brussels Overleg Thuiszorg (BOT). Aan Nederlandstalige kant is er geen enkel dagverzorgingscentrum, terwijl er in de Vlaamse programmatie ruimte is voor 113 erkende plaatsen in dagverzorgingscentra. Wel zijn er 13 door Vlaanderen erkende lokale dienstencentra die een specifieke Nederlandstalige dienstverlening voor de lokale bewoners aanbieden. Naast activiteiten op maat, bieden deze lokale dienstencentra ook hulp bij het dagelijks leven zoals bv. warme maaltijden, poetsdienst, klusjesdienst, vervoersdienst. De Vlaamse Gemeenschap voorziet in haar programmatie 20 erkende lokale dienstencentra.

7,5% van de Brusselaars heeft recht op inkomensgarantie voor ouderen om een te laag pensioen aan te vullen of te vervangen. 19% van de Brusselse 60-plussers leven in een sociaaleconomisch kwetsbare situatie omdat ze geen eigenaar zijn van hun woning en niet hoog opgeleid zijn. 29% van de 65-plussers doet een beroep op een verhoogde verzekeringstegemoetkoming voor geneeskundige zorgen.

In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is er een groot gebrek aan **Vlaams erkende voorzieningen voor senioren**. Momenteel zijn er hier slechts twee erkende Nederlandstalige rusthuizen. Een steekproef bij de rusthuizen in de Brusselse noordrand toont aan dat er 120 Brusselse senioren een onderkomen vinden in een rusthuis in de Brusselse noordrand en dat er nog eens 150 personen op de wachtlijst staan ingeschreven. De programmatie van de Vlaamse overheid geeft aan dat Brussel nood heeft aan 1.222 Vlaams erkende rusthuisplaatsen, terwijl de teller momenteel op 104 effectief ingevulde plaatsen staat. Er is slechts één Vlaams erkende serviceresidentie, die instaat voor 2,5 % van de programmatienorm. Wat de centra voor kortverblijf betreft, is er geen Vlaams erkend aanbod in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Om op het gebied van thuiszorg en ouderenwelzijn een inhaalbeweging te maken qua noodzakelijke voorzieningen werd in 2007 het concept van de Woonzorgzones in Brussel opgestart door de Vlaamse Gemeenschap en de VGC.

De Brusselse sector **personen met een handicap** bestaat uit diverse voorzieningen voor begeleiding en opvang. Recent zijn in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een aantal nieuwe Nederlandstalige voorzieningen opgestart, die inspelen op de specifieke noden van Brusselaars met een handicap. Ook in de nabije toekomst worden nog een aantal ontbrekende initiatieven uitgebouwd. Globaal genomen kunnen we evenwel stellen dat het Nederlandstalige zorgaanbod voor personen met een handicap in Brussel beperkt en gemiddeld drie à vier keer lager ligt in Brussel dan in Vlaanderen. Ook het aantal geregistreerde zorgvragen. Een inhaalbeweging is dus ook in deze sector noodzakelijk.

Binnen integrale jeugdhulp is **bijzondere jeugdzorg** een belangrijke sector. Jongeren kunnen er terecht na verwijzing door het comité voor bijzondere jeugdzorg of door de jeugdrechter. Het Agentschap Jongerenwelzijn erkent verschillende categorieën voorzieningen (tabel 3). Hun werkingsgebied is meestal ruimer dan Brussel.

In zake algemene **gezondheidszorg** beschikt Brussel met haar 25 ziekenhuizen en poliklinieken over ongeveer 9.000 bedden¹. Er zijn meer geneesheren per 1.000 inwoners (5,97) dan in gans België (4,04) maar een pak minder verpleegkundigen (3,28) per 1.000 inwoners dan heel het land (6,27). Slechts 4,8% van alle verpleegkundigen in België en 5% van de vroedvrouwen werkt in Brussel, ondanks ons bevolkingsaandeel van 9,8%.² Wanneer we het Nederlandstalig aanbod in kaart willen brengen stellen we vast dat volledige cijfersgegevens niet beschikbaar zijn en dat er op basis van de gegevens uit Zorgzoeker te weinig Nederlandskundige zorgverleners in Brussel zijn in vergelijking met het Vlaams Gewest.

De Gezondheidsenquête 2004 toont aan dat de Brusselaars beduidend minder vaak naar de huisarts toestappen dan de inwoners van de andere grote Belgische steden. Er wordt meer beroep gedaan op de diensten spoedopname dan in het Vlaamse Gewest en slechts 8% van de contacten met een spoedopname dienst zijn verwijzigen door artsen. In het Vlaamse Gewest is dit ongeveer een kwart. Bovendien stellen 18% van de Brusselse huishoudens hun gezondheidsuitgaven uit om wille van financiële redenen, in het Waalse Gewest 16%, in het Vlaamse Gewest slechts 5%.³ Daarom is de toegankelijke eerstelijnsgezondheidszorg in de hoofdstad van groot belang.

Brussel staat voor een belangrijke demografische uitdaging. Niet alleen neemt de totale bevolking verder toe ("city boom"). Ook wordt Brussel, anders dan de rest van Vlaanderen, geconfronteerd met een "vergroening" van de bevolking. Het aantal (jonge) kinderen neemt sterk toe en dat blijft volgens de jongste bevolkingsprognose ook in de toekomst zo (tabel 4). Deze kinderen komen bovendien steeds meer uit kwetsbare gezinnen. Zo ligt het gemiddelde inkomen in Brussel lager en zijn er ook heel wat meer eenoudergezinnen. Ten slotte is Brussel ook steeds veelkleuriger en zijn er meer taalgemengde of anderstalige gezinnen.

Als gevolg hiervan zal niet alleen de behoefte aan consultatiebureaus, voorschoolse kinderopvang en buitenschoolse kinderopvang toenemen. Er stellen zich ook specifieke noden, die bijzondere aandacht vragen: taalachterstand, (kans)armoede...

Het door Kind en Gezin gevatte aanbod preventieve gezinsondersteuning omvat:⁴

- 3 regioteams Kind en Gezin (1674 kraambezoeken en 5556 huisbezoeken)
- 1 plaats met 47 infoavonden voor aanstaande ouders
- 1 prenataal steunpunt met 89 zittingen
- 22 consultatiebureaus voor het jonge kind met samen 1130 zittingen
- 2 INLOOP-teams met samen 14 onthaalmomenten per week
- 1 centrum voor kinderopvang en gezinsondersteuning met 85 plaatsen
- 1 centrum voor integrale gezinszorg
- 1 dienst voor gezinsondersteunende pleegzorg
- 1 vertrouwenscentrum kindermishandeling

De totale door Kind en Gezin gevatte capaciteit voorschoolse kinderopvang in Brussel bedraagt 7246 plaatsen, die als volgt zijn verdeeld:⁵

- erkende kinderdagverblijven en dienst voor onthaalouders: 2095 plaatsen⁶
- lokale dienst voorschoolse kinderopvang: 28 plaatsen
- erkende dienst voor onthaalouders: 34 plaatsen
- zelfstandige kinderdagverblijven gemeenschapsonderwijs: 881 plaatsen
- andere zelfstandige kinderdagverblijven: 3982 plaatsen
- zelfstandige onthaalouders: 226 plaatsen

De totale door Kind en Gezin gevatte capaciteit buitenschoolse kinderopvang in Brussel bedraagt 1248 plaatsen, die als volgt zijn verdeeld:⁷

¹ De Sociale Kaart – www.desocialekaart.be

² Statistische Indicatoren van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, Uitgave 2008, BISA, hoofdstuk 14: gezondheid, p. 355-371

³ Wetenschappelijk Instituut Volksgezondheid, Gezondheidsenquête 2004, p. 48-67

⁴ Cijfers 2008 (Kind en Gezin, statistisch jaarverslag)

⁵ Cijfers 2008 (Kind en Gezin, statistisch jaarverslag), behalve zelfstandig aanbod (Kind en Gezin, 1 maart 2010).

⁶ De 23 occasionele plaatsen zijn hierin meegeteld, maar de 186 urenpakketten en 6 ploegplaatsen (flexibel aanbod: verruimde openingsuren) niet.

- initiatieven voor buitenschoolse opvang: 399 plaatsen⁸
- lokale dienst buitenschoolse opvang: 10 plaatsen
- zelfstandige buitenschoolse opvang: 839 plaatsen

Zelfstandige voorzieningen (behalve die van het Gemeenschapsonderwijs) en zelfstandige onthaalouders zijn veelal niet-Nederlandstalig.

De VGC heeft de voorbije legislatuur onder meer sterk geïnvesteerd in uitbreiding. Dit blijkt ook uit het volgende overzicht:

1. preventieve gezinsondersteuning: derde INLOOP-team
2. kinderdagverblijven: 360 plaatsen en flexibel aanbod (6 ploegplaatsen + 186 urenpakketten)
3. buitenschoolse: 78 plaatsen en flexibel aanbod (7 urenpakketten)

Op het vlak van opvoedingsondersteuning zijn er verschillende voorzieningen die een aanbod doen. De voorbije legislatuur werd een Opvoedingswinkel opgestart, alsook een ontmoetingsplaats voor jonge kinderen en hun ouders.

⁷ Cijfers 2008 (Kind en Gezin, statistisch jaarverslag), behalve zelfstandig aanbod (Kind en Gezin, 1 maart 2010)
⁸ De 3 occasionele plaatsen zijn hierin meegeteld, maar de 7 urenpakketten (flexibele aanbod: verruimde opningsuren) niet.

3. Doelstellingen voor Welzijn, Gezondheid en Gezin

3.1 De VGC blijft een aanvullend, innoverend en stimulerend beleid ontwikkelen en wil zo een antwoord bieden op specifieke stedelijke uitdagingen.

Dit betekent concreet dat de VGC de ambitie heeft om via haar beleid 300.000 Brusselaars van diverse achtergronden te bereiken die nood hebben aan welzijns-, gezondheids- en gezinsvoorzieningen.

3.1.a. We willen de versnippering wegwerken en de planlast verminderen om zo tot een efficiëntere en effectievere werking te komen.

Vandaag worden we in Brussel geconfronteerd met een **versnippering van bevoegdheden** over verschillende bestuursniveaus. Zowel Europa, de federale overheid, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, de Franse Gemeenschapscommissie (COCOF) en de VGC als de 19 gemeentebesturen en OCMW's dragen verantwoordelijkheid voor het beleidsdomein of deelaspecten ervan. Het is nodig daarover afspraken te maken en de mogelijke impact van door de andere bevoegde overheden ontwikkeld beleid op de Brusselse realiteit tijdig in te schatten en proactief op te volgen.

Acties

- Om de krachten te bundelen zullen we met de andere overheden in de verschillende interministeriële conferenties duidelijke afspraken maken binnen de toegekende bevoegdheden.
- De verschillende samenwerkingsakkoorden met de andere overheden zullen waar nodig geactualiseerd of bijgestuurd worden en daar waar wenselijk zullen we nieuwe protocols afsluiten.

Heel wat **procedures van erkenning en subsidiëring** van de verschillende werkvormen in het beleidsdomein Welzijn, Gezondheid en Gezin kunnen nog geoptimaliseerd worden en beter op elkaar afgestemd. Om onze dienstverlening aan de verschillende initiatiefnemers nog te verbeteren, moet de planlast verder verlaagd worden.

Acties

- De bestaande regelgeving voor **investeringssubsidies** in het beleidsdomein Gezin wordt geactualiseerd. Hierbij wordt een maximale afstemming gerealiseerd met het VIPA en/of Kidsinvest van de Vlaamse Gemeenschap en het kinderkribbenplan ("plan crèches") van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, rekening houdend met de programmatie van Kind en Gezin.
- We zullen een subsidiereglement ontwikkelen om laagdrempelige, kleinschalige en wijkgerichte projecten financieel te ondersteunen.
- De VGC zal initiatiefnemers van bij het begin coachen in hun zoektocht naar (co)financiering op het vlak van personeel, werking en infrastructuur.

De VGC wil door betere afspraken te maken met de lokale besturen tot een efficiëntere en effectievere inzet van middelen komen. bvb:

- toeleiding naar en bekend maken van Nederlandskundige gezondheidszorg
- registreren zorgvragen op de Centrale Registratie van Zorgvragen – CRZ
- samenwerking wijkcontracten (luiken 5 en 6)
- woonzorg
- lokale dienstencentra

Het Logo Brussel staat in voor de uitvoering van de Vlaamse gezondheidsdoelstellingen en blijft het instrument om vanuit de VGC actief aan **gezondheids promotie en -preventie** te doen. Uiteraard in samenwerking met de vele partners die op het terrein actief zijn. Waar mogelijk en/of zinvol wordt daarbij samengewerkt met de andere beleidsdomeinen (bvb. sport).

Actie

- Door betere afspraken met de lokale besturen zullen de inspanningen van de verschillende bestuursniveaus samen meer opleveren dan elk afzonderlijk. Zo zullen we bvb. bij de actie "Brussel rookvrij" meer lokale besturen overtuigen om deel te nemen en een grotere zichtbaarheid te geven aan de actie.

Het **Huis voor Gezondheid** zal in 2010 van start gaan. Dit initiatief is ontstaan uit het project 'Coördinatie gezondheidszorg Brussel' en zal de samenwerking, netwerkvorming en communicatie tussen Nederlandkundige zorgverleners in Brussel bevorderen en bewaken.

Het thema gezondheid wordt dankzij het Huis voor Gezondheid stevig op de Brusselse kaart gezet. Tussen de BWR en het Huis voor Gezondheid zal een brug van overleg en uitwisseling van informatie wordt gebouwd.

Actie

- De subsidies die de VGC in het verleden gaf aan verschillende organisaties (zoals Pro Medicis Brussel, Zorgnet, ...) in het kader van ondersteuning en aantrekken van Nederlandkundige zorgverstrekkers, zullen nu gebundeld worden in het Huis voor Gezondheid.

Wat **Lokaal Sociaal Beleid** betreft, wil de VGC een optimale toegang tot de sociale voorzieningen en sociale grondrechten verwezenlijken. En dit door een verbetering van de toegankelijkheid van het welzijnsaanbod, het optimaliseren van de samenwerking tussen welzijnsvoorzieningen, en de burgers betrekken bij de uitbouw van het zorgaanbod.

De doelgroep van Lokaal Sociaal Beleid is zo breed mogelijk. VGC wil hiermee uiteraard de Nederlandstalige Brusselaars bereiken maar dit lokaal sociaal beleid staat uiteraard ook ten dienste van kwetsbare groepen die gebruik wensen te maken van de Nederlandstalige voorzieningen.

In Vlaanderen wordt het Lokaal Sociaal Beleid gedragen door de lokale OCMW's. Het is de ambitie van de VGC om ook in Brussel de lokale besturen en de OCMW's veel nauwer te betrekken bij de uitbouw van dit concept in Brussel.

Acties

- In overleg met het werkveld, de BWR en de Vlaamse Gemeenschap wordt het concept grondig geëvalueerd en bijgestuurd. De doelstellingen van het Lokaal Sociaal Beleid in Brussel worden duidelijk en ondubbelzinnig bepaald.
- De VGC zal blijvend inspanningen leveren om de lokale besturen en de OCMW's te betrekken bij het vernieuwde concept Lokaal Sociaal Beleid.

3.1.b. We willen de band met Vlaanderen versterken. Zo zal het beleid van de VGC verder worden afgestemd op de prioriteiten en de beleidsevoluties van de Vlaamse Gemeenschap.

Het VGC beleid (aanvullend en/of innoverend aan dat van andere overheden) blijft ijveren voor de maximale toepasbaarheid van het beleid van de Vlaamse Gemeenschap in Brussel.

Zowel de Vlaamse Gemeenschap als de Vlaamse Gemeenschapscommissie gaven in hun respectieve regeerakkoorden aan nog sterker te willen samenwerken en te komen tot een efficiënte(re) taakverhouding tussen beide overheden. Uitgaande van een maximale uitoefening van de gemeenschapsbevoegdheden in Brussel wil de Vlaamse regering een strategische visie ontwikkelen die zal uitmonden in een **globaal actieplan Brussel**. De VGC zal er mee over waken dat de achterstand van welzijns-, gezondheids- en gezinsvoorzieningen in kaart worden gebracht. Daarbij gaat bijzondere aandacht naar de specifieke noden van Brussel, onder meer op het vlak van woonzorgzones, gezondheidszorg en kinderopvang (voorschools en buitenschools).

Voor het beleidsdomein Welzijn, Gezondheid en Gezin is de Vlaamse minister bevoegd voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin onze prioritaire partner naast de Vlaamse ministers bevoegd voor Brussel, Inburgering en Integratie, de Vlaamse Rand en Armoede. Het beleid van de VGC legt, waar nodig, eigen accenten en richt zich specifiek naar kwetsbare doelgroepen en/of problemen die in de grootstad, meer dan elders, tot uiting komen en die de dualiteit en bijgevolg de armoede tegengaan.

De VGC wil met de Vlaamse regering samenwerken om een **strategisch plan gezondheid** uit te werken om de nodige inhaalbeweging te maken en de verschillende initiatieven op elkaar af te stemmen. Een belangrijke stap hierin is de oprichting van een samenwerkingsverband tussen de verschillende actoren in de sector gezondheid. In dit kader wordt onderzocht op welke wijze een intensieve kruisbestuiving kan worden bewerkstelligd tussen de sectoren welzijn, gezondheid en gezin.

De VGC wil innoverende projecten binnen de geestelijke gezondheidszorg ondersteunen. Niet alleen bij volwassenen maar ook bij kinderen en jongeren zijn de noden groot en is het aanbod daarentegen, zeker aan Nederlandstalige zijde, heel beperkt.

Acties

- We wensen tot een **samenwerking** te komen met de Vlaamse **centrumsteden**. We willen leren uit hun voorbeelden van goede praktijk en een actief engagement opnemen bij overlegmomenten. Ook een kortstondige uitwisseling van inhoudelijke medewerkers is één van de acties in dit kader.
- We zullen de huidige **samenwerking** met de Vlaamse **rand en/of de provincie** Vlaams-Brabant versterken binnen alle sectoren van het beleidsdomein Welzijn, Gezondheid en Gezin.
- De VGC blijft ijveren voor de structurele erkenning van de dagactiviteitencentra (conceptnota met voorstellen voor een globaal Vlaams beleid inzake geestelijke gezondheidszorg).

De VGC is verantwoordelijk voor het **integratiebeleid** en neemt de regierol op. We zoeken maximale synergie en aansluiting bij het Vlaamse beleid en nemen actief deel aan de ambtelijke werkgroepen. Hiertoe wordt de structurele betrokkenheid van, en samenwerking met de strategische partners die vanuit de Vlaamse overheid een opdracht terzake hebben, geconsolideerd en verder uitgediept.

Daarnaast volgt de VGC het Vlaamse **inburgeringsbeleid** op de voet op. De concrete uitvoering in Brussel ligt in handen van de vzw BON. De VGC waakt erover dat BON haar taak op een kwaliteitsvolle manier kan uitvoeren. Daarnaast kiest de VGC er expliciet voor om een flankerend beleid te voeren dat o.a. de randvoorwaarden voor het volgen van een inburgeringstraject mogelijk wil maken, bvb. op het vlak van kinderopvang.

In de beleidsnota Stedelijk Beleid wordt het integratie- en inburgeringsbeleid organisatiebreed uitgediept.

Actie

- Het voeren van **een toegankelijkheidsbeleid in de kinderopvang**, met bijzondere aandacht voor diversiteit (o.a. kinderopvang voor ouders die een inburgeringscursus volgen of die een engagement opnemen als inburgeraar-vrijwilliger in de consultatiebureau's) is daarbij een van de voorbeelden.

Gelet op de historische achterstand (Barcelona-norm) en de demografische evolutie (vergroening) is een groeipad voor kinderopvang absoluut nodig.

De VGC zal, in samenspraak met Kind en Gezin, de lokale regierol opnemen bij de verdere uitbouw van zowel **voorschoolse en buitenschoolse Nederlandstalige kinderopvang**. Daarbij zal ook worden overlegd met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, dat binnen zijn bevoegdheden een flankerend beleid kan voeren, en met de gemeenten en OCMW's.

Actie

- Aanvullend op dit Vlaamse beleid wil de VGC haar beleid rond de **uitbreiding van kinderopvang** verder zetten (infrastructuur, startsubsidie...). Waar mogelijk en/of zinvol zal worden onderzocht of deze uitbreiding niet kan worden ingebed in bredere projecten (bvb. scholen).

In de komende legislatuur zetten we de geleverde inspanningen die uiteindelijk moeten leiden tot het wegwerken van de historische achterstand van voorzieningen voor **personen met een handicap**, verder. Een achterstand die duidelijk gedocumenteerd werd in de studie van de Sectorfacilitator personen met een handicap uit 2008.

De verdere noodzakelijke uitbouw en uitbreiding van voorzieningen voor personen met een handicap in Brussel blijft dan ook prioritair aandachtspunt voor de VGC en ook voor de Vlaamse Gemeenschap. Het nieuwe Vlaamse uitbreidings- en vernieuwingsplan 2011-2014 zal onder andere voorzien dat er rekening wordt gehouden met de historische achterstelling van sommige regio's, waar Brussel zeker één van is.

Acties

- Aanvullend op dit Vlaamse beleid wil de VGC haar beleid rond de **uitbreiding van voorzieningen voor personen met een handicap** verder zetten.
- Enerzijds via (gedeeltelijk) **aanvullende investeringssubsidies** voor de aankoop, renovatie of bouw van infrastructuur voor zulke voorzieningen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, binnen het kader van het VGC-investeringsplan. Anderzijds door **aanvullende personeels- en werkmiddelen** voor deze voorzieningen.

Het welzijns-, gezondheids- en gezinsbeleid moet er in de eerste plaats op gericht zijn dat mensen goed voor zichzelf en voor elkaar kunnen zorgen. We willen dan ook de nodige initiatieven ondernemen om personen met een hulp- of zorgvraag, conform hun eigen wensen, zo lang mogelijk en zo zelfstandig mogelijk in de eigen thuisomgeving te laten blijven of terugkeren.

De VGC was van bij het begin betrokken bij uittekening en implementatie van het concept van de **Woonzorgzones** in Brussel (Masterplan Woonzorgzones Brussel, 2007). De doelstelling is bekend, senioren in staat stellen om zo lang mogelijk zelfstandig in hun eigen vertrouwde omgeving te blijven wonen. In dit kader wordt er door de Vlaamse Gemeenschap (via het Brusselfonds) en aangevuld door de VGC (investeringsmiddelen) geïnvesteerd in infrastructuur voor rust- en verzorgingstehuizen, lokale dienstencentra, centra kortverblijf en dagverzorgingscentra. Eén project is ondertussen voltooid, een aantal anderen staan in de steigers.

Acties

- Gezien het tekort aan Nederlandstalige welzijnsvoorzieningen in Brussel wil de VGC samen met de Vlaamse Gemeenschap – zonder financiële input van het Brusselfonds kan de VGC de uitbouw van de woonzorgzones niet alleen dragen – blijven inzetten op de **uitbouw van de woonzorgzones**.
- De VGC zal actief deelnemen aan de **stuurgroep Woonzorg**.

3.1.c. We zetten in op preventie om zo bij te dragen tot gezondheidswinst voor en een verhoging van het welbevinden van de Brusselaars

In de preventieve gezondheidszorg voor gezinnen met jonge kinderen spelen de **consultatiebureaus** van Kind en Gezin een belangrijke rol. De verhoogde nataliteit in Brussel (vraagzijde) en de structurele moeilijkheid om geschikte huisvesting, artsen en vrijwilligers te vinden in de specifieke context van Brussel (aanbodzijde), zorgen voor een grote druk.

Acties

- Ondanks haar beperkte bewegingsruimte, gelet op de regiefunctie van Kind en Gezin, zal de VGC blijven aandringen op een versterking van het aanbod in Brussel en zelf zorgen voor een **aanvullende ondersteuning**.
- De VGC zal bij Kind en Gezin ook aandringen op de uitbreiding van de prenatale zorg, waarbij prioriteit gaat naar psychosociale begeleiding van kwetsbare zwangere vrouwen en het voorkomen van ongewenste zwangerschappen, en een versterkte aanwezigheid in de kraamklinieken.

We willen dan ook partner zijn van de Vlaamse Gemeenschap in het uittekenen van het aanbod en de organisatie van deze zorg met bijzondere aandacht voor mensen in armoede en/of etnisch-culturele minderheden. We komen hier verder in de nota in het kader van opvoedingsondersteuning en cultuurgevoelige zorg op terug.

Bij het voeren van ons **preventief gezondheidsbeleid** willen we alle partners op een duurzame en dynamische wijze betrekken. De eerstelijnszorgers, huisartsen, tandartsen, kinesisten, ziekenfondsen, organisaties met terreinwerking, Logo Brussel, ... we willen maximaal beroep doen op hun expertise en op een geïntegreerde wijze tot acties komen.

Preventie en voorlichting moeten blijvend aandacht krijgen zoals bv. campagnes en initiatieven met betrekking tot gezonde voeding (meer groenten, fruit, melkproducten en water en matiging van suikers, ...) en beweging, Tuberculose (TBC), Human Immunodeficiency Virus (HIV), stoppen met roken, middelengebruik (drugs, alcohol, ...), baarmoederhalskanker, vroegtijdige opsporing van borstkanker ... Met betrekking tot borstkanker zal het streefdoel zijn dat de deelname aan de screening stijgt en dat meer kansarme vrouwen bereikt zouden worden.

De VGC ondersteunt specifieke **initiatieven met een bijzondere meerwaarde voor de grootstedelijke situatie** van Brussel en die zich richten naar kansarmen en andere kwetsbare doelgroepen. Gezien de verschillen in gezondheidstoestand en toegang tot de gezondheidszorg tussen bevolkingsgroepen zal dit in de komende legislatuur een belangrijk aandachtspunt blijven. Wie kwetsbaar is, maakt meer kans op een aantal ziekten en heeft grotere kans om daar meer ernstige gevolgen van te ondervinden op meerdere vlakken. Dit zijn bittere feiten. Een gezondheidsbeleid staat bijgevolg niet op zich alleen en heeft linken met welzijn, minderheden, kinderopvang, onderwijs, enz. maar ook met gewestmateries zoals werkgelegenheid, huisvesting, enz. Bijgevolg is naast de nood aan een doelgroepgerichte communicatie ook een nauwe samenwerking en afstemming met andere overheden, ook van de andere taalgemeenschap, een absolute vereiste.

Acties

- We onderzoeken hoe het Logo Brussel een actieve en ondersteunende rol kan opnemen in kader van de Vlaamse campagne(s) gezond binnenklimaat. In functie van de doelgroepen (scholen, sporthallen, gemeenschapscentra, ...) zal dit in overleg gebeuren met de bevoegde collegeleden.
- De VGC zal constructief meewerken aan het strategisch communicatieplan (ondermeer naar kansarme vrouwen) dat momenteel wordt opgemaakt in opdracht van de GGC, om het programma van de borstkankerscreening beter te laten verlopen.
- De VGC werkt verder aan een volwaardig en geïntegreerd gezondheids- en welzijnsbeleid voor verschillende doelgroepen (holebi's, kwetsbare gezinnen, ...).
- Het Logo Brussel start een werkgroep op om voor de verschillende welzijnssectoren een betere communicatie naar en aangepaste methodieken voor doelgroepen te realiseren.

De gezondheid beschermen is voor veel Brusselaars het belangrijkste doel van het milieubeleid. Het verder terugdringen van milieugezondheidsrisico's in een verstedelijkt gewest zoals Brussel is ook de zorg van de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

De VGC onderschrijft de waarden die de Wereldorganisatie vooropstelt voor een duurzame ontwikkeling van **gezondheid en levenskwaliteit in de stad**. Gezondheid is immers niet enkel het uitblijven van ziekte maar een evenwicht tussen lichamelijk en geestelijk welbevinden dat beïnvloed wordt door vrije tijd, huisvesting, mobiliteit, leefmilieu.... Daartoe wordt gestreefd naar samenwerking met zowel de andere beleidsdomeinen (bvb jeugd) als met gewestelijke partners (bv. Leefmilieu Brussel – BIM, gewestelijke administraties, gemeentediensten, ...).

Logo Brussel neemt daar waar het relevant en opportuun is het thema op maar, steeds in samenwerking met plaatselijke organisaties (bv. WGC De Brug, SOB ...) of andere betrokken actoren (bv. Net Brussel)

Een van de thema's die het welbevinden in Brussel mee bepalen is 'geluid'. Zowel op niveau van de stad (transport, ...), de gebouwen (onmiddellijke omgeving, radio, ...) als het individu (mp3, fuiven, ...).

Actie

- Het Logo Brussel neemt het thema 'geluid en gehoorschade' op in haar werking naar jongeren.

3.1.d. meten is weten / efficiëntie en effectiviteittoets

Voor een efficiënte beleidsvoorbereiding moeten we in de beleidsdomeinen beschikken over relevante gegevens om het beleid te kunnen afstemmen op maatschappelijke en stedelijke evoluties en om **blinde vlekken** in het aanbod te detecteren.

Het verzamelen van deze gegevens uit diverse onderzoeken, observaties en studies is een opdracht voor de meet- en weetcel van de VGC en zal dan ook verder besproken worden in de beleidsnota Stedelijk Beleid.

Acties

- We zullen de uitvoering van ons beleid monitoren zodat beleidsevaluatie van de verschillende sectoren in het beleidsdomein Welzijn, Gezondheid en Gezin, overal waar mogelijk, kan plaats vinden op basis van cijfers en feiten.
- Wat de **kinderopvang** betreft zullen de basisgegevens over aanbod en gebruik in kaart worden gebracht (nulmeting) en verder bijgehouden (periodieke bevraging). In overleg met het collegelid bevoegd voor Onderwijs streven we in deze een eenvormigheid (categorieën, ...) na.
- Verder willen we de relevante parameters in de Vlaamse en VGC voorzieningen beter bekend maken.

3.2 Terwijl de regierol bij de overheid zit, wordt de rol van organiserend bestuur in de eerste plaats opgenomen door het vrij initiatief (non profit) en enkel waar nodig door de VGC. De VGC bouwt haar beleid verder uit in nauw overleg met het werkveld.

Participatie werkt versterkend. Hiervoor moet het werkveld maximaal betrokken worden bij het beleid. Nieuwe ontwikkelingen en visies groeien vaak in de interactie tussen overheid, werkveld en andere actoren. Het samenbrengen van aanbieders, gebruikers, beleid en academici biedt ook de meeste garanties om 'blinde vlekken' te registreren.

3.2.a. We willen het middenveld, de academische wereld en de gebruikers nauw betrekken bij de beleidsvoorbereiding en –evaluatie om zo tot een gedragen beleid te komen.

We zullen het middenveld op regelmatige basis horen en consulteren, in eerste instantie door de daarvoor voorziene overlegstructuren (BWR – BOD – BOT – BROG – overlegplatform BJB – Lokaal overleg kinderopvang – Lokaal Overleg Opvoedingsondersteuning ...).

De adviesraden zullen zo goed mogelijk een weerspiegeling zijn van het Nederlandstalig Brussels werkveld en zijn gebruikers. Het is evident dat we blijvend aandacht schenken aan zowel **expertise als diversiteit in onze adviesraden**. Voor de samenstelling zoeken we naar een evenwicht tussen experts en gebruikers, maar ook een (evenredige) vertegenwoordiging van mannen en vrouwen, allochtonen en autochtonen, jongeren en ouderen, ...

Acties

- Het **empowerment-project** van het Minderhedenforum en het advies van de adviesraad Etnisch-Culturele Minderheden omtrent diversiteit in adviesraden wordt bij de (her)samenstelling van de verschillende adviesraden als richtlijn gebruikt.
- Er worden positieve acties ondernomen om de doorstroom van personen van etnisch-culturele origine naar VGC-adviesorganen te bevorderen.

3.2.b. Actualiseren van de samenwerking tussen VGC en BWR

De Brusselse Welzijns- en gezondheidsRaad is en blijft een belangrijke partner in het welzijnsbeleid van de VGC. De verhouding tussen VGC en BWR wordt geregeld door een conventie waarin ondubbelzinnig bepaald wordt hoe de VGC en de BWR zich tot mekaar verhouden en welke concrete opdrachten en subsidiëring de BWR ontvangt van de VGC. Deze conventie werd voor het laatst geactualiseerd in 2001.

Bijna tien jaar later en bij het begin van een nieuwe legislatuur is het een ideaal moment om deze conventie in overleg met de BWR, te herbekijken en aan te passen aan de ondertussen veranderde omstandigheden.

Actie

- Er wordt een nieuwe conventie afgesloten tussen VGC en BWR.

3.2.c. Om tot een efficiënt en effectief aanvullend beleid te komen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest worden er duidelijke afspraken gemaakt tussen VGC en CAW's. Onze samenwerking zal tegemoet komen aan de Brusselse noden.

De Centra voor Algemeen Welzijnswerk (CAW) zijn de uitgesproken **toegangspoorten voor een laagdrempelige dienstverlening** voor de meest uiteenlopende vragen, problemen en bekommernissen van burgers en voor de opvang mensen die door een samenloop van omstandigheden nergens terecht kunnen.

De CAW's krijgen hun basisopdrachten en subsidiëring via Vlaamse Gemeenschap. Elk autonoom CAW krijgt van de Vlaamse Gemeenschap de taak een verantwoorde hulp- en dienstverlening te organiseren die gericht is op detecteren, voorkomen, verminderen, signaleren en oplossen van alle factoren die welzijnskansen van personen, gezinnen of bevolkingsgroepen bedreigen of verminderen.

Naast deze Vlaamse basisopdrachten zal de VGC aanvullende opdrachten geven aan de CAW's, ofwel ter versterking van één of meerdere van de Vlaamse basisopdrachten, ofwel als extra opdracht naast de Vlaamse basisopdrachten. Uiteraard wordt hier rekening gehouden met de specifieke omstandigheden en noden van het Brusselse terrein

Acties

- Deze aanvullende opdrachten van de VGC zullen besproken, afgesproken en duidelijk geformuleerd worden in overeenkomsten tussen de VGC en beide Brusselse CAW's (Mozaïek en Archipel).
- Bovendien is het belangrijk voor de VGC maar uiteraard ook voor beide Brusselse CAW's dat hun aanbod voldoende zichtbaar en gekend is voor het publiek in Brussel die nood hebben aan deze specifieke voorzieningen.

3.2.d. Eén van de prioriteiten is de versterking en uitbouw van het huidig aanbod van Lokale Dienstencentra.

Momenteel zijn er 14 Nederlandstalige lokale dienstencentra actief in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (13 erkend door de Vlaamse Gemeenschap, 1 wacht nog op zijn erkenning).

Als er gesproken wordt over **versterking van het huidig aanbod** van lokale dienstencentra wordt er gedacht aan inhoudelijke versterking en infrastructurele versterking. Wat inhoudelijke versterking betreft, is er een cruciale rol weggelegd voor de Brusselse Ondersteuning Dienstencentra (BOD) qua belangenbehartiging, ondersteuning, overleg en afstemming.

Het woonzorgdecreet van 18 maart 2009 legt volgende strikte voorwaarden op, bv volledige rolstoeltoegankelijkheid, voor de infrastructuur van een lokaal dienstencentrum met betrekking tot toegankelijkheid en ruimtegebruik.

Nu voldoen niet alle lokale dienstencentra aan deze strikte voorwaarden. Dit vormt een rem op een optimale en kwaliteitsvolle dienstverlening, en zal op termijn zelfs de Vlaamse erkenning van een aantal lokale dienstencentra in het gedrang brengen. Aanpassingen en verbeteringen zijn dus noodzakelijk.

Actie

- De VGC wil hier haar verantwoordelijkheid opnemen door het toekennen van **investeringsubsidies** (binnen de financiële mogelijkheden), steeds als aanvulling bij de investeringsubsidies van het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden (VIPA) en gekaderd in het VGC-investeringsplan.

Het is de wens van de VGC om het huidig **aanbod aan lokale dienstencentra uit te breiden** deze legislatuur. Momenteel is er – volgens de Vlaamse programmatie – in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ruimte voor 20 lokale dienstencentra. Het is op termijn uiteraard altijd mogelijk dat de Vlaamse programmatie voor lokale dienstencentra wordt uitgebreid, rekening houdend met de demografische groei in Brussel.

Concreet is er dus nog ruimte voor 6 lokale dienstencentra in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in de volgende gemeenten: Neder-over-Heembeek, Laken, Elsene, Vorst, Anderlecht (Vijvers / Neerpede), Oudergem en Sint-Agatha-Berchem

Actie

- De VGC onderneemt actie om de bestaande erkende lokale dienstencentra in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te vrijwaren en uit te breiden, al dan niet in het kader van de woonzorgzones.
- Waar mogelijk en/of zinvol wordt onderzocht of deze uitbreiding niet kan worden ingebed in bredere projecten (bv. gemeenschapscentra).

3.2.e. Straathoekwerk: nulde lijn en signaalfunctie

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft heel wat structuren, diensten, voorzieningen waar in principe iedereen een antwoord moet of kan vinden op even zoveel hulpvragen. De praktijk leert echter dat ondanks het goed functioneren van deze diensten en voorzieningen, vele mensen nog geen toegang vinden tot deze diensten. Het straathoekwerk vormt als het ware de **'missing link'** tussen de doelgroep en de vele voorzieningen waar ze terecht zouden moeten kunnen.

Het Brusselse straathoekwerk heeft de voorbije jaren een hele weg afgelegd en de uitdaging voor morgen is om tot een maximale afstemming te komen met de welzijnssector in Brussel. Deze partnerschappen moeten ertoe bijdragen om tot een betere afstemming en efficiënte aanpak te komen, vorming, intervisie, signaalwerking zijn daarbij belangrijke hefboomen.

Er bestaat geen specifieke Vlaamse regelgeving rond het thema straathoekwerk. De VGC kan dus voor zichzelf, uiteraard rekening houdend met de realiteit en noden van het Brusselse terrein en de ervaringen van de Brusselse straathoekwerkers, uitmaken wat het verwacht van straathoekwerk.

Straathoekwerkers leggen contacten met personen met vragen, noden en problemen die hun weg niet vinden naar de aanwezige voorzieningen. Ze zijn **aanwezig op het terrein** en zorgen voor de toeleiding van de hulpvragers naar de voorziening(en) waar ze het beste kunnen geholpen worden.

Het is essentieel dat de ervaringen en vaststellingen van de straathoekwerkers ook gecommuniceerd (signaalfunctie) worden aan de VGC. Het is immers via deze informatie dat eventuele hiaten of beperkingen in kaart worden gebracht.

Actie

- De VGC zal met het werkveld deze visie van **terreinwerking en signaalfunctie** implementeren.

3.2.f. Het bewaken van de kwaliteit en de toegankelijkheid van de Nederlandstalige gezondheidszorg blijft een prioriteit.

De eerstelijnsgezondheidszorg is de 'rechtstreeks toegankelijke' hulp. Elke zorgzoekende kan zelfstandig een beroep doen op een hulpverlener. Dit kan een huisarts zijn, een thuisverplegende,... De tweedelijnsgezondheidszorg wordt gevormd door hulpverleners die slechts na verwijzing kunnen worden geconsulteerd. De derdelijnsgezondheidszorg is de zorg waarbij een patiënt wordt opgenomen in een instelling (ook residentiële of transmurale zorg genoemd).

Het **Huis voor Gezondheid** wil de netwerking, onderlinge kennismaking en samenwerking (monodisciplinair én multidisciplinair/lijnoverschrijdend) in de gezondheidszorg versterken. Het Huis voor Gezondheid kan hiervoor gebruik maken van de kennis en expertise inzake multidisciplinaire en lijnoverschrijdende samenwerking die door BHAK (Brusselse huisartsenkring), BOT (Brussels overleg thuiszorg) en Zorgnet reeds werden opgedaan.

Een goede **samenwerking en afstemming tussen alle zorgverleners** is zeer belangrijk in Brussel, temeer gezien Brussel zich onderscheidt van andere regio's door een laag aantal huisartsconsultaties (eerste lijn),

een verhoogd gebruik van ambulante specialistische zorg (tweede lijn) en een uitgesproken hoog aantal hospitalisaties in universitaire ziekenhuizen. Het is belangrijk om in te gaan op deze aspecten om de kwaliteit en de toegankelijkheid van de gezondheidszorg te kunnen bewaken.

Acties

- De VGC zal de inspanningen die in het verleden geleverd zijn om de positie van de Nederlandkundige (huis)artsen en gezondheidswerkers in Brussel te verbeteren, verder zetten en waar mogelijk uitbreiden of versterken in samenwerking met het Huis voor Gezondheid.
- Na een grondige evaluatie van de **website Zorgzoeker** wordt in de eerste jaarhelft van 2010 de nieuwe versie gelanceerd. Dit digitaal platform waar zorgvragers en zorgverleners elkaar vinden wordt ondersteund door de VGC.
- We blijven verder ook aandacht schenken aan zorgzoekers die geen toegang tot internet hebben.

3.2.g. We bouwen een partnerschap inzake kinderopvang uit

De VGC wil, vanuit haar decretale opdracht inzake lokale regie kinderopvang, een partnerschap met het werkveld uitbouwen en zal werk maken van een actief informatiebeleid naar de voorzieningen en naar de ouders met betrekking tot het bestaande aanbod.

Er wordt werk gemaakt van de uitbouw, binnen de administratie, van een **entiteit gezin**. Die staat in voor de aansturing van het ondersteuningsaanbod voorschools en buitenschoolse kinderopvang, preventieve gezinsondersteuning, opvoedingsondersteuning... alsook voor de coördinatie van de dienst voor onthaalouders van de VGC ('Spruitjes').

Acties

- De VGC zal haar **ondersteuningsaanbod** (vormingprogramma, taalondersteuning, subsidiëring KOCB en Upgrading, begeleiding sociaal beleid kinderdagverblijven en buurtgerichte buitenschoolse opvang) verder uitbouwen en stroomlijnen. Daarbij gaat bijzondere aandacht naar de verdere versterking van de pedagogische en sociale functie van de kinderopvang en wordt een verbinding nagestreefd tussen kinderopvang en opvoedingsondersteuning.
- De organisatie en de werking van de dienst voor onthaalouders van de VGC ('Spruitjes') zal grondig worden geëvalueerd.
- We moedigen **(sub)regionale samenwerking** tussen voorzieningen aan in functie van hun meerwaarde voor de gezinnen met bijzonder aandacht voor verdere kwaliteitsversterking, gecoördineerd opnamebeleid en toegankelijkheid.

3.3 Eén van de taken van de VGC bestaat erin om dwarsverbindingen te creëren met andere overheden (Vlaamse Gemeenschap, gemeenten, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, de provincie Vlaams-Brabant, ...). Maar ook de synergie tussen verschillende beleidsdomeinen is erg belangrijk.

Zeker op het vlak van welzijn, gezondheid en gezin zijn er heel wat raakvlakken, zoals bv. de thuis(gezondheids)zorg. Kruisbestuiving tussen deze, maar ook andere beleidsdomeinen, is onontbeerlijk.

3.3.a. We zetten in op resultaatgerichte samenwerkingen om oplossingen te bekomen in de Brusselse context.

Kinderen hebben niet alleen recht op degelijk onderwijs, maar ook nood aan een kwaliteitsvol aanbod van activiteiten buiten de school(m)uren. De VGC wil de komende jaren over de verschillende beleidsdomeinen heen samenwerken aan onderlinge afstemming van het aanbod. Daarbij zal het concept brede school een belangrijke inspiratiebron zijn.

IBO's bieden een gecontroleerde kwaliteitsopvang, met voldoende (gekwalificeerd) personeel, aangepaste infrastructuur en op de leeftijd afgestemde activiteiten. De voorbije jaren hebben de Brusselse IBO's een visie op **buurtgericht werken met nest- en webfunctie** ontwikkeld. De buitenschoolse opvang is voor anderstalige kinderen ook vaak de enige of een van de weinige mogelijkheden om in een niet-schoolse, speelse context contact te hebben met het Nederlands.

Acties

- Een **geïntegreerd plan buitenschoolse opvang**, naschoolse opvang en vrije tijd, wordt uitgewerkt, met bijzonder aandacht voor vakantiewerking(en).
- De initiatieven voor buitenschoolse opvang zullen verder worden uitgebouwd en aangemoedigd om een buurtgerichte werking (nest- en webfunctie) uit te bouwen. Bij de verdere **uitbreiding** zal voorrang gaan naar kleuters.
- De VGC wil de initiatieven voor buitenschoolse opvang ondersteunen in **taalstimulering** van kinderen en **taalsensibilisering** van ouders.

Taalondersteuning (stimulering taalontwikkeling van kinderen en taalsensibilisering van volwassenen) worden opgezet in samenwerking met de verschillende beleidsdomeinen binnen de VGC, dus ook binnen Welzijn, Gezondheid en Gezin. Daarbij zal prioritair ingezet op de versterking van het ondersteuningsaanbod naar consultatiebureaus, kinderdagverblijven en initiatieven voor buitenschoolse opvang, die voor anderstalige kinderen en ouders vaak een belangrijke plaats zijn om in contact te komen met het Nederlands.

Ook de acties die de tweetaligheid van de zorgverstrekkers bevorderen en dus directe communicatie tussen patiënt en zorgverstrekker mogelijk maken worden verder gezet. Dit gebeurt in samenwerking met het beleidsdomein Onderwijs en Vorming en het Huis van het Nederlands.

Er wordt werk gemaakt van de verdere uitbouw van de **ondersteuning van ouders bij de opvoeding** van hun kind. Uitgangspunt daarbij is dat ouders in de eerste plaats nood hebben aan versterking van hun ouderlijke vaardigheden en aan netwerkvorming.

Acties

- De VGC bouwt een **steunpunt opvoedingsondersteuning** uit en brengt de lokale actoren samen voor overleg met het oog op een optimale afstemming.
- De **Opvoedingswinkel** wordt verder uitgebouwd tot het lokale uithangbord van het bestaande aanbod en ingebed in een breder samenwerkingsverband. Daarin worden ook de INLOOP-teams, met respect voor specifieke opdracht (kansarmoede), verankerd.
- Binnen de eigen administratie wordt de verbinding gemaakt tussen de beleidsdomeinen. In dat kader wordt gewerkt aan de organisatie van een aanbod **ambulante opvoedingsondersteuning** op plaatsen waar ouders regelmatig samenkomen, bvb. kinderdagverblijven en scholen.
- Binnen het beleidsdomein Welzijn, Gezondheid en Gezin wordt verder gewerkt aan de uitbouw van een aantal **ontmoetingsplaatsen voor jonge kinderen en hun ouders**.

Jeugdhulp willen we **integraal** benaderen door over de beleidsdomeinen heen een beleid te ontwikkelen dat is gericht op de noden van kinderen en jongeren.

De VGC volgt de ontwikkelingen terzake op Vlaams niveau actief op en bouwt verder aan een structurele samenwerking uit met het regio-team en de regionale stuurgroep voor de voorbereiding, de uitvoering en de evaluatie van het regio-plan.

Acties

- Pleegouders en omkaderende pleegzorgdiensten zullen verder worden gestimuleerd en ondersteund.
- Projecten rond een zinvolle dagbesteding voor jongeren in de bijzondere jeugdbijstand die uit de boot (dreigen te) vallen en op school niet meer terecht kunnen, worden verder opgevolgd. Met deze projecten wil men bruggen bouwen tussen deze jongeren, de bijzondere jeugdzorg, de maatschappij en (later) het onderwijs en/of de arbeidsmarkt door hen terug positieve ervaringen te laten opdoen.
- Ook zal gewaakt worden over de afstemming tussen (preventieve) jeugdhulp enerzijds en onderwijs en jeugdwerk anderzijds. Daarbij gaat bijzondere aandacht naar expertisedeling (bvb. het programma Time-out) en naar de opdracht inzake bekendmaking en toeleiding die WMKJ's (werkingen voor maatschappelijk kwetsbare jeugd) hebben als jongereninformatiepunten.

3.3.b. Armoede

Armoede is een realiteit in het Brussels hoofdstedelijk gewest, ongeveer 30 % van de Brusselaars wordt hiermee geconfronteerd. Het is daarom noodzakelijk dat de verschillende bevoegde overheden in Brussel samenwerken om te komen tot een op elkaar afgestemd armoedebeleid dat de resultaten van de inspanningen en middelen optimaliseert. De VGC zal uiteraard constructief meewerken aan de uitwerking van dit gecoördineerd Brussels armoedebeleid, in nauwe samenwerking met betrokkenen, hun verenigingen en de overheden.

Daarnaast zal de VGC als gedecentraliseerd bestuur van de Vlaamse Gemeenschap ook constructief meewerken aan het nieuwe **Vlaams Actieplan Armoedebestrijding** dat werd aangekondigd in de Vlaamse beleidsnota armoedebestrijding 2009-2014. De VGC wil op deze manier een brug bouwen tussen Vlaamse beleid rond armoedebestrijding en het Brusselse beleid rond armoedebestrijding.

Tenslotte blijft de VGC uiteraard Nederlandstalige organisaties ondersteunen die specifiek werken rond armoedebestrijding in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Er wordt gerekend op de aandachtsambtenaren armoede in de verschillende beleidsdomeinen om erop toe te zien dat dit belangrijke thema de aandacht krijgt in het beleid dat het verdient.

Actie

- De VGC werkt constructief mee aan het opstellen van het Brussels Actieplan Armoedebestrijding en het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding. Daarnaast wordt het beleid van ondersteuning van Nederlandse organisaties die werken rond armoedebestrijding gecontinueerd.

3.3.c. We willen de aandacht voor etnisch-culturele diversiteit integreren in alle beleidsdomeinen

Het is de ambitie van de VGC om in alle beleidsdomeinen bijzondere aandacht te besteden aan de specifieke noden van etnisch-culturele minderheden. Elk beleidsdomein heeft de opdracht om het 'horizontale integratiebeleid' mee vorm te geven. De realisatie van dit inclusieve beleid vereist een gecoördineerde en transversale aanpak en zal gerealiseerd worden via een **nieuw minderhedenbeleidsplan**, dat mede zal worden afgestemd op het Vlaams integratiebeleid. Dit plan zal concrete en meetbare resultaten bevatten en de voortgang ervan zal worden nagegaan.

Actie

- In overleg met de andere Collegeleden zullen wij hier tot één gedragen visie komen. De transversale invulling van een nieuw minderhedenbeleidsplan zal opgenomen worden in de beleidsnota Stedelijk Beleid.

3.3.d. We werken het eigen diversiteitsbeleid verder uit om uitsluiting van kansengroepen tegen te gaan.

Etnisch-culturele afkomst is slechts één vorm van diversiteit. Daarnaast kunnen ook geslacht, leeftijd, geaardheid, handicap of sociaal-economische afkomst beschouwd worden als vormen van diversiteit. Het is belangrijk om vanuit de overheid actief om te gaan met de aanwezige diversiteit in de samenleving. Het voeren van een actief diversiteits- en gelijke kansenbeleid moet daarom worden vooropgesteld. De VGC moet daarbij een voorbeeldfunctie vervullen in de interne organisatie, en dit onder andere binnen het personeelsbeleid en het communicatiebeleid.

Acties

- De **diversiteitsmanager** van de administratie maakt tweejaarlijks een globaal voortgangsrapport op met betrekking tot het gevoerde diversiteitsbeleid.
- Via vormingen en positieve acties zal verder gewerkt worden aan een evenredige deelname van personen van etnisch-culturele origine en andere kansengroepen aan het maatschappelijk leven, meer bepaald aan **adviesstructuren en beheersraden**, die gerelateerd zijn aan de VGC.
- De VGC dient haar verantwoordelijkheid op te nemen om personen met een handicap verder te integreren in de Brusselse samenleving.
- We zorgen ervoor dat alle communicatiekanalen afgestemd zijn op de doelgroepen.

3.4 Centraal in het welzijns-, gezondheids en gezinsbeleid van de VGC staat de idee van toegankelijkheid, letterlijk en figuurlijk

Gelet op de Brusselse multiculturele context en complexe institutionele omgeving blijft het voor de VGC een prioriteit om de welzijns-, gezondheids en gezinszorg toegankelijk te maken voor iedereen.

Voorzieningen moeten zoveel mogelijk toegankelijk zijn voor iedereen. Maar toegankelijkheid betekent ook dat de mensen die nood hebben aan bepaalde voorzieningen weten van hun bestaan, deze makkelijk kunnen contacteren of er zelf of met de hulp van het sociaal vervoer naartoe kunnen. En uiteindelijk ook snel en efficiënt de nodige informatie krijgen die hen helpt om hun specifiek probleem op te lossen.

3.4.a. We voeren een grondige evaluatie door van het Lokaal Sociaal Beleid met het oog op een grondige bijsturing.

Aan het einde van de vorige legislatuur werd duidelijk dat een evaluatie van het concept Lokaal Sociaal Beleid, dat door de BWR werd ontwikkeld in opdracht van de Vlaamse Gemeenschap, zich opdrong. Ondanks enkele successen bleek dat dit concept in de realiteit niet haalbaar was zonder een zwaar financieel engagement van de VGC bovenop de reeds toegekende Stedenfondsmiddelen, een financieel engagement dat nooit was voorzien in het concept Lokaal Sociaal Beleid. Op vraag van de Vlaamse Gemeenschap wordt aan de aangekondigde evaluatie ook meteen een bijsturing van het concept Lokaal Sociaal Beleid in Brussel gekoppeld.

Acties

- Het proces voor de evaluatie en bijsturing van het concept lokaal sociaal beleid wordt afgerond, en de uitgangspunten voor de heroriëntering worden goedgekeurd door het College.
- De regiefunctie van Lokaal Sociaal Beleid in Brussel ligt ondubbelzinnig bij de VGC. De implementatie van het nieuwe concept gebeurt in nauw overleg met de betrokken actoren op het werkveld.

Centraal staat de idee van versterken van het welzijnsoverleg, het realiseren van een maximale toegankelijkheid en dienstverlening via bestaande voorzieningen met een **label** die onthaal en efficiënte doorverwijzing aanbieden en het uitbouwen van een ondersteunende **back office**.

3.4.b. We willen de verdere uitbreiding van het zorgaanbod in Brussel continueren

De VGC wil een verdere uitbreiding van het aanbod (erkende plaatsen en infrastructuur) voor **personen met een handicap** in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest realiseren.

De Vlaamse Gemeenschap plant in deze sector een nieuw uitbreidingsbeleid voor deze legislatuur.

Om via dit nieuwe Vlaamse uitbreidingsbeleid deze nieuwe opvangplaatsen voor Brussel te kunnen uitbouwen en hiervoor de infrastructuur te realiseren is het noodzakelijk dat de Brusselse kandidaat-initiatiefnemers kunnen rekenen op VIPA-middelen.

De VIPA financiering voorziet echter slechts een gedeelte van de totale bouwkost van een nieuw initiatief. Extra ondersteuning van de VGC is wenselijk, maar zal kaderen in het VGC-investeringsplan.

Acties

- Met het oog hierop hebben de Brusselse partners uit de sector personen met een handicap in samenspraak met de VGC proactief een **nieuw uitbreidingsplan Brussel** voor de komende vijf jaar opgesteld en werden er duidelijke afspraken gemaakt rond prioritaire doelgroepen en zorgvormen.
- De VGC zal dan ook alle inspanningen leveren om te verzekeren dat de Brusselse kandidaat-initiatiefnemers kunnen rekenen op deze VIPA-middelen.
- De VGC wil bijkomende opvangplaatsen voor personen met een handicap realiseren in **bestaande en/of nieuwe voorzieningen**. Daarbij zal maximaal worden ingespeeld op het uitbreidingsbeleid van de Vlaamse Gemeenschap.

De VGC heeft een belangrijke rol te spelen in de verdere uitbouw van de **Nederlandstalige kinderopvang**. Ze kan initiatiefnemers stimuleren en vervolgens actief coachen in hun zoektocht naar (co)financiering

voor personeel, werking en infrastructuur. De VGC kan voorzieningen, in afwachting van subsidiëring door Kind en Gezin, ook zelf tijdelijk financieel ondersteunen voor de opstart van nieuwe initiatieven en/of van een capaciteitsuitbreiding (bvb. in het kader Stedenfonds).

Actie

- De VGC onderzoekt in welke mate het voorzieningen tijdelijk financieel kan ondersteunen voor de opstart van nieuwe initiatieven en/of van een capaciteitsuitbreiding.

3.4.c. We blijven sensibiliseren omtrent diverse en inclusieve kinderopvang.

Het voeren van een evenwichtig opnamebeleid blijft een belangrijk aandachtspunt. De sociale functie van de kinderopvang moet verder worden versterkt. Voorzieningen zijn sinds kort verplicht om voor minimaal 20 procent van hun erkende opvangcapaciteit voorrang te geven aan kinderen uit kwetsbare gezinnen en moeten ook beschrijven hoe ze die voorrang realiseren. Daarnaast lijkt het wenselijk dat voorzieningen in Brussel tot op zekere hoogte voorrang kunnen geven aan gezinnen die thuis (ook) Nederlands spreken en/of (bewust) kiezen voor een Nederlandstalige dienstverlening. Deze gezinnen zouden dan nadien ook moeten kunnen doorstromen naar het Nederlandstalig onderwijs.

Ten slotte is het belangrijk dat er over individuele voorzieningen een voldoende aanbod bestaat voor 'atypische' vragen, zoals naar **occasionele en flexibele opvang** en naar **inclusieve opvang** van kinderen met specifieke zorgbehoeften.

Actie

- De VGC zal voorzieningen stimuleren om een evenwichtig opnamebeleid te voeren, met bijzondere aandacht voor toegankelijkheid, diversiteit en inclusiviteit.
- In overleg met het beleidsdomein Onderwijs en Vorming zal worden onderzocht hoe de doorstroming van kinderen van Nederlandstalige voorschoolse kinderopvang naar Nederlandstalig kleuteronderwijs (verder) kan worden geoptimaliseerd.

3.4.d. We willen de fysieke toegankelijkheid van de Brusselse infrastructuur verbeteren.

De VGC zal een voortrekkersrol opnemen en meer inspanningen leveren om bestaande openbare infrastructuur fysiek toegankelijker te maken voor **gezinnen met kinderen, personen met een handicap, ...** Dit zal gebeuren in overleg met de andere Collegen.

Acties

- In die geest zal de VGC er bij de Vlaamse Gemeenschap op aandringen om ook in Brussel een Toegankelijkheidsbureau op te richten, naar analogie met de andere provincies. Hiertoe werd in het kader van de woonzorgzones al een aanzet gegeven.
- Bij nieuwe projecten voor infrastructuur zal, waar zinvol, bijzondere aandacht gaan naar de specifieke behoeften van gezinnen met kinderen (plaats om te verluieren, ...).

3.4.e. We zetten in op cultuurgevoelige zorg. De reeds opgedane ervaring wordt gebundeld.

Personen van allochtone oorsprong moeten beschikken over voldoende informatie over en een **gelijkwaardige toegang** tot het aanbod van welzijns-, gezondheids- en gezinsinstellingen. Bovendien zal het aanbod ook echt aangepast moeten zijn aan de specifieke noden van deze doelgroep. In de praktijk wordt echter vaak vastgesteld dat mensen de weg niet vinden, niet in het minst zij die het het meest nodig hebben.

Werken aan toegankelijkheid voor specifieke groepen is uiteraard niet evident en vergt zeer concrete acties aan zowel de vraagzijde als de aanbodzijde. Daarbij moet men er overigens rekening mee houden dat er geen unieke en altijd sluitende oplossingen bestaan. De uitdaging is dus het aanbieden van zorg op maat, vertrekkende vanuit de context van de patiënt. De VGC heeft reeds lang aandacht voor het thema en ondersteunt reeds jarenlang relevante initiatieven.

We willen tegemoet komen aan de vraag van het werkveld om methodieken te ontwikkelen om bijzondere doelgroepen effectiever te kunnen bereiken. Al te vaak stellen we vast dat goed bedoelde maatregelen nauwelijks gekend zijn bij de doelgroep.

Acties

- De VGC zal onderzoeken hoe nog sterker kan worden ingezet op interculturalisering en waar nog specifieke noden bestaan. De reeds opgedane ervaring wordt daarbij niet uit het oog verloren.
- Het Logo Brussel zal een resultaatgerichte werkgroep in het kader van communicatie en methodieken voor doelgroepen opstarten.

3.5 We maken de Nederlandstalige welzijns-, gezondheids- en gezinsvoorzieningen zichtbaar en steunen initiatiefnemers, beroepskrachten én vrijwilligers

De VGC blijft werken aan de promotie van Brussel in het algemeen maar zeker ook als het gaat om aantrekken van potentiële **initiatiefnemers** en/of investeerders en professionele welzijns-, gezondheids- en gezinswerkers, iets wat momenteel alles behalve evident is.

De VGC erkent en waardeert ook de talloze **vrijwilligers** die in deze stad en dus ook in het beleidsdomein Welzijn, Gezondheid en Gezin actief zijn. We blijven er ook dan ook voor ijveren dat deze vrijwilligers de nodige ondersteuning krijgen.

3.5.a. We steunen initiatieven om zorg- en hulpverleners (artsen/verpleegkundigen, thuishelpers, kind- en jongerenbegeleiders...) aan te trekken en in Brussel te houden.

Het aantrekken van meer Nederlandskundige huisartsen, verpleegkundigen, paramedische beroepen, thuiszorghulpverleners, kindbegeleiders en welzijnswerkers in Brussel blijft één van de grootste uitdagingen voor de komende jaren. Het is hierbij van groot belang om studenten, stagiairs en jong afgestudeerden warm te maken voor Brussel en hen te wijzen op de talrijke troeven die Brussel biedt om er te studeren, te werken en te wonen. Zowel voor stagiairs als pas afgestudeerden is betaalbare logies vinden vaak één van de knelpunten.

Acties

- De VGC onderzoekt of ze, samen met de Vlaamse Gemeenschap, Quartier Latin en Huis voor Gezondheid, oplossingen kan vinden voor betaalbare logies.
- De inspanningen om jongeren aan te moedigen om te kiezen voor zorgberoepen (bvb. H-team) worden verder gezet.

Het vraagstuk rond interculturalisering brengt ons bij de nood aan het voeren van een actief diversiteitsbeleid op vlak van personeel, zodat het personeelskader van de welzijns-, gezondheids- en gezinsinstellingen op termijn beter de samenstelling van de Brusselse bevolking representeert. De instroom van personeel van allochtone afkomst in zorgberoepen, van personen met een zekere kennis van de specifieke achtergronden en noden, is een belangrijke hefboom.

Acties

- Er wordt een campagne rond diversiteit opgezet om het potentieel in Brussel 'aan te boren'
- In overleg met het beleidsdomein Onderwijs en Vorming zal worden onderzocht hoe opleidingstrajecten binnen zorg, meer bepaald in de voorschoolse en buitenschoolse kinderopvang, verder kunnen worden uitgebouwd en optimaal ondersteund.

3.5.b. We willen het Nederlandstalig netwerk letterlijk en figuurlijk zichtbaar maken

De VGC voert een actief informatiebeleid naar voorzieningen en gebruikers.

Acties

- Er wordt een **communicatieplan** opgemaakt voor het beleidsdomein Welzijn, Gezondheid en Gezin in overleg met de dienst communicatie van de administratie.
- We ondersteunen het Huis voor Gezondheid in de uitbouw en het up to date houden van zorgzoeker.

- De (jaarlijkse) actualisatie van het **Brussels zakboekje**, de adressengids voor welzijn en gezondheid, en de sociale kaart blijven een expliciete opdracht van de BWR.
- Ook voor de letterlijke zichtbaarheid van de welzijns-, gezondheids- en gezinsvoorzieningen in het Brussels straatbeeld (uithangborden) zal het beleidsdomein deze legislatuur een extra inspanning leveren. Dit alles in nauw overleg met de Collegevoorzitter, bevoegd voor communicatie en binnen het kader van het stijlhandboek.

3.5.c. Het in kaart brengen van het potentieel aan vrijwilligers in Brussel en het aanboren van dit potentieel in de sector Welzijn, Gezondheid en Gezin.

Het vrijwilligerswerk in Brussel levert een belangrijke bijdrage aan de invulling van de vele zorgnoden in onze samenleving. Daarom zal de VGC het vrijwilligerswerk verder stimuleren, ondersteunen en gepast waarderen. Een mooi bestaand voorbeeld hiervan is natuurlijk de gratis vrijwilligersverzekering die de federale overheid sinds 2007, in samenwerking met de provincies en de VGC aanbiedt.

In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft de VGC de opdracht voor de uitbouw van een Steunpunt voor Vrijwilligerswerk in Brussel toevertrouwd aan vzw Het Punt – Steunpunt Vrijwilligerswerk Brussel. Het Punt heeft als opdracht in Brussel promotie te maken voor vrijwilligerswerk, het aanbieden van vormingen, het fungeren als informatie- en dienstverleningsbalie en het aanbieden van een vacaturedatabank voor vrijwilligers. De VGC zal deze legislatuur de conventie tussen de VGC en Het Punt vernieuwen en samen zal er bekeken worden hoe er meer broodnodige vrijwilligers kunnen toegeleid worden naar de Brusselse organisaties.

Het Nederlandstalige vrijwilligerswerk komt in een meertalige, grootstedelijke en multiculturele context immers steeds vaker onder druk te staan. Dit betekent dat vrijwilligers zich niet meer voor het leven aansluiten bij één vereniging. Het permanent blijven aanwakkeren van het engagement en een aangepast vrijwilligersbeleid zijn dus dé uitdagingen voor verenigingen.

VGC wil haar rol spelen in het aanboren van het potentieel aan vrijwilligers en dit op een grondige manier. Momenteel is er geen globale wetenschappelijke studie over het vrijwilligerswerk in Brussel voorhanden die als basis kan dienen voor een vernieuwd en krachtig beleid rond vrijwilligers.

Naast de ondersteuning van vrijwilligers zal de VGC ook inspanningen leveren in de ondersteuning van een zeer specifieke zorgvorm die niet echt past onder de definitie van vrijwilligers, namelijk de mantelzorgers. Mantelzorg is de extra zorg die aan een zorgbehoevende persoon wordt gegeven door één of meerdere leden van zijn of haar directe omgeving, waarbij de zorgverlening voortvloeit uit de sociale relatie, buiten het kader van een hulpverlenend beroep of georganiseerd vrijwilligerswerk.

Acties

- De VGC zal een betere wetenschappelijke basis creëren voor haar beleid rond vrijwilligers.
- De VGC zal een nieuwe conventie afsluiten met Het Punt en samenwerking tussen verschillende vrijwilligersorganisatie verder aanmoedigen.
- De VGC zal in overleg met de mantelzorgers zelf bekijken hoe Nederlandstalige mantelzorg in Brussel beter kan ondersteund worden

3.5.d. We ondersteunen initiatieven die het samenleven tussen verschillende gemeenschappen bevorderen.

Er wordt actief geïnvesteerd in sociale cohesie en samen-leven via een ondersteuning van lokale initiatieven (gemeenschapscentra, jeugdwerkingen, IBO's, Brede School, ontmoetingsplaatsen,...) die mensen samenbrengen op basis van gemeenschappelijkheden, eerder dan verschillen, en die de sociale en culturele mix bevorderen.

Acties

- Er wordt een nieuw kader gecreëerd voor initiatieven die het samenleven in diversiteit tussen de verschillende bevolkingsgroepen in Brussel bevorderen. De monitoring van deze initiatieven wordt versterkt.
- Lokale laagdrempelige initiatieven die met de doelgroep werken worden ondersteund in functie van hun toeleiding naar reguliere voorzieningen. Het kader van deze voorportaalfunctie wordt bepaald in overleg met de andere beleidsdomeinen en de betrokken actoren (Huis van het Nederlands, Tracé, ...).
- De verdere ontwikkeling van de interreligieuze en interlevensbeschouwelijke dialoog te Brussel wordt ondersteund, maar een bijkomende inspanning om jongeren te betrekken wordt gevraagd.

4. bijlagen

Tabel 1: Erkende Nederlandstalige zorgaanbod – Brussel Hoofdstedelijk Gewest – situatie 1 januari 2008

Tabel 1: Erkende Nederlandstalige zorgaanbod – Brussels Gewest Situatie 1 januari 2008			
Zorgvorm	Instelling	Capaciteit instelling	Totale capaciteit
Semi-internaat schoolgaanden ²	Koninklijk Instituut Woluwe	83	83
Internaat schoolgaanden ³	De Ark	12	111
	Koninklijk Instituut Woluwe	80	
	De Passer ⁴	8	
	De Rijtak ⁵	11	
Totaal minderjarigen		194	
Begeleid wonen	Begeleid wonen Brussel	93	93
Beschermd wonen	De Lork	8	27
	MPC Sint-Franciscus/ CAD De Boei ⁶	19	
Dagcentrum	De Ark	17	33
	De Lork	10	
	Kadans ⁷	6	
Begeleid werken	Begeleid werken MAGDA ⁸	1	1
Tehuis werkenden	Ter Linde Anderlecht ⁹	6	6
Tehuis niet-werkenden (bezigheid)	De Ark	8	55
	De Lork	30	
	Zonnelied ¹⁰	17	
Tehuis voor kortverblijf	Kortverblijf Even ¹¹	7	7
Totaal meerderjarigen		222	
Totaal		416	

Bron: bevraging door BROG (BWR)

Tabel 2: het aantal gerealiseerde erkenningen op 1 juli 2009

Residentieel	Eenheid	Bestaand/ invulling	Gepland/ aangevraagd	Programmatie 2009	Gerealiseerd percentage
Rusthuizen	Woongelegenheid	115	886	1.227	9,37%
Dag- verzorgingscentra	Verblijfséénheid	0	15	113	0%
Centra voor kortverblijf	Woongelegenheid	0		114	0%
Serviceflats	Wooneenheid	32	22	1.257	2,54%
Ambulant					
Diensten voor gezinszorg	uur	146.087		837.850	17,43%
Lokale dienstencentra	centrum	12 (13 sinds 01/09/2009)	2 (1 sinds 01/09/2009)	20	60%
Regionale dienstencentra	centrum	2		2	100%
Diensten voor oppashulp	dienst			2	100%
Vereniging voor mantelzorgers	vereniging	1		2	

Bron: Kenniscentrum Woonzorg Brussel

Tabel 3: aanbod en capaciteit in de verschillende categorieën bijzondere jeugdzorg in Brussel

categorie	omschrijving	aantal voorzieningen	capaciteit
1	Begeleidingstehuizen (residentieel)	3 (6 afdelingen, waarvan 2 specifiek voor buitenlandse niet-begeleide minderjarigen)	87
2	Gezinstehuizen (residentieel)	0	0
3	Onthaal-, Oriëntatie- en Observatiecentra (residentieel)	1	12
4	Dagcentra (semi-residentieel)	1 (2 afdelingen)	20
5	Thuisbegeleidingsdiensten (ambulant)	2	32
6	Diensten voor Begeleid Zelfstandig Wonen (ambulant)	2	32
7	Diensten voor Pleegzorg	3	-
8	Diensten voor Herstelgerichte en Constructieve Afhandeling	1	-
9	Diensten voor Crisishulp aan Huis	1	20

Bronnen: Vlaamse Gemeenschap (Agentschap Jongerenwelzijn) en VGC

Tabel 4: evolutie aantal (jonge) kinderen

	2000	2005	2010	2015	2020
0 t/m 2 jaar	38.074	42.915	49.496	54.472	56.243
3 t/m 5 jaar	35.033	38.444	43.706	48.924	51.077
6 t/m 11 jaar	66.997	69.329	74.792	84.043	91.812

Bronnen: ADSEI / FPB (bewerkt door meet- en weetcel van de VGC)

Gezien om gevoegd te worden bij Collegebesluit houdende de goedkeuring van de beleidsnota's Onderwijs en Vorming - Welzijn, Gezondheid en Gezin - Cultuur, Jeugd en Sport 2009-2014 nr. 20092010-0452 van 29-03-2010

De collegeleden,

Bruno DE LILLE

Brigitte GROUWELS

Jean-Luc VANRAES